

Hägerstens hembygdsmuseum

Verksamhetsberättelse 2024

Styrelse

Ordförande Annica Dominius

Vice ordförande Karin Schibbye

Sekreterare Eva Hult

Kassör Ingrid Penton

Övriga ledamöter Birgit Althin, Liselotte Bergstrand, Cecilia Cronelid och Hans Jungnell

Föreningen har under året haft 421 medlemmar varav 70 familjemedlemmar, 1ständig medlem och 2 hedersmedlemmar.

Styrelsen har under år 2024 haft nio protokollförda sammanträden. Årsavgift för enskild medlem har varit 200 kronor/år, för familjemedlemskap 75 kronor/år, för ansluten organisation 300 kronor och för företag 300 kronor.

Föredrag och visningar samt samarbeten

Besök på scoutmuseet i Örnsberg torsdag 22 februari.

Konst(åkning) i tunnelbanan onsdag 13 mars. Tiiu Valmet.

Moster Magdas garderob torsdag 21 mars på Jakobsbergs gård. Vackra klänningar och dräkter från 1930–1990-tal visades av pensionärer från Enhörna hembygdsmuseum under en mannekänguppvisning. Kicki Lindqvist.

Föredrag om Bronsåldersborgen på Fågelsångsberget i Gröndal lördag 23 mars under föreningens årsmöte i Hägerstensåsens medborgarhus. Kirsten Brunsgaard Clausen.

Föredrag om Industrier i Örnsberg tisdag 9 april på Aspuddens bibliotek. Hans Jungnell. Samarbete med Aspuddens bibliotek.

Mälarhöjdens fotbollsklubb 100 år lördag 13 april på Mälarhöjdens idrottsplats. Vår förening deltog med bokbord och skärmställningar om Barn i Hägersten.

Föredrag om "Stockholms gröna visioner" den 16 april i Kollektivhuset Trekanten. Landskapsarkitekt Thorbjörn Andersson föreläste om Stockholms gröna visioner och arkitekt Tor Edsjö visade vilka parker och grönstråk i Hägersten som berörs av förtätnings- och stadsutvecklingsprojekt

Föredrag: Bilder från då och nu onsdag 17 april på Gröndals bibliotek. Karl Kadhammar, journalist och fotograf, berättade om sin nya bok "En förvandlad stad" där han jämför dåtid och nutid med hjälp av fotografier. Samarbete med Gröndals bibliotek.

Konstvandring i Västertorp fredag 26 april. Stadsdelens har många skulpturer, både av svenska och utländska namnkunniga konstnärer. Dipak Lahiri, arkitekt och bildlärare.

Vandring längs Mälaren från Jakobsbergs gård till Skärholmens gård torsdag 16 maj. Intressanta byggnader, historier och händelser. Annica och Jimmy Dominus.

Mälarhöjdsfesten i Krausparken lördag 18 maj. Vår hembygdsförening bidrog med bokbord, utställning och tipstävling.

Matföredrag med soppa från 1700-talet onsdag den 22 maj på Jakobsbergs gård. Om mat på 1700-talet. Deltagarna lagade tillsammans en tidstypisk soppa. Elisabeth Inenheim som arbetade med Jakobsbergs gård under många år.

Bussresa i Hägersten tisdag 4 juni. En rundresa med några stopp, ett par korta promenader och en kaffepaus. Birgitta Biesheuvel och Annica Dominus

Visning på Stadsarkivet Liljeholmskajen tisdag 1 oktober. Dokument och ritningar från olika tider om vår förenings verksamhetsområde. Arkivarie Hampus Busk.

Gröndals bibliotek 80 år den 6 oktober. Om Gröndal och Gröndals biblioteks historia från sekelskiftet 1900 fram till 1960-talet. Hans Jungnell före detta bibliotekarie och nu styrelsemedlem i Hägerstens hembygdsförening. Samarbete med Gröndals bibliotek.

Färgvärlden omkring oss. Svensk natur och byggnaders färgsättning måndag 21 oktober på Jakobsbergs gård. Arkitekt Karin Fridell Anter, arkitekt och forskare med specialinriktning om färg.

Arbete och fritid var årets tema på Arkivens dag den 9 november. Firas den andra lördagen i november i hela Norden. Hembygdsföreningen deltog i samarbete med Föreningsarkiven i Stockholms län. Lokal och även samarbetspartner var Midsommargården vid Telefonplan. Bokbord, fotoutställningar, café. Hampus Busk från Stockholms stadsarkiv hade en workshop om arkiv för barn vid namn ”Var bor minnet – en sagostund om Pettson och Findus samt skattjakt för barn i förskoleåldern.” Från hembygdsföreningen höll Hans Jungnell föredrag om arbetet vid hästskofabriken i Örsberg och Jimmy Dominus om folkrörelsen kring fritidsbåtar och hur båtklubbarna växte fram.

Föredrag: Staden som aldrig byggdes tisdag 19 november på Aspuddens bibliotek. Karl Kadhammar berättade om sin nya bok ”Staden som aldrig byggdes” som handlar om olika byggplaner i huvudstaden som aldrig förverkligades. Samarbete med Aspuddens bibliotek.

Visning på Stadsmuseet den 4 december ”Stockholm – 500 år på 50 minuter”.

Webbinarier

Om industrisamhället som försvann, torsdag 7 mars och torsdag 17 oktober. Birgitta Biesheuvel.

Om Hägerstensåsens medborgarhus torsdag 4 april. Sebastian Dahlqvist

Öppet hus på Lerkrogen

Söndagarna 18 februari, 17 mars, 14 april, 20 oktober och 1 december hade vi öppet i vår lokal i Älvsjö kl 13.00-15.00. Besökare kan vid dessa tillfällen ta del av klipparkiv och vissa fotografier. Brännkyrka hembygdsförening i husets övervåning har öppet varje söndag med kaffeservering och föredrag dit också våra medlemmar är välkomna.

Bebyggelse- och planfrågor

Hägerstens hembygdsförening välkomnar nya boende och vi verkar för att de nya miljöer som byggs tar hänsyn till platsens kulturhistoria, präglas av ljus och grönska och utgår från barnens och allas våra behov av parker och grönytor.

Plansamråden har i år varit färre än förra året. Den nya gula tunnelbanan mellan Älvsjö och Fridhemsplan planeras gå via Liljeholmen. Stationen, byggtransporter och etableringsytor föreslås lokaliseras till Trekantsparken. Bygget kommer att pågå i cirka tio år. Vi var kritiska till intrånget i Trekantsparken som bland annat innebär att barnen i närområdet inte kommer att ha tillgång till en större plan gräsyta under en stor del av sin barndomstid. Bygget kommer att pågå i cirka tio år.

Vi, och många andra ideella föreningar och medborgare, lägger ner ett stort arbete i samråden kring olika detaljplaner. Vi skrev i mars ett öppet brev till stadsbyggnadsnämndens ledamöter för att uttrycka vår oro över att de inte ställer krav på en god livsmiljö i stadsutvecklingen av Lövholmen. Vi menade att tilltron till de demokratiska processerna är i fara när nämnden inte står upp för beslut och styrdokument som de tidigare fattat beslut om. Vi har ännu inte fått någon reaktion.

Skrifter

Föreningens årsskrift Hägerstensbygden 2023 (skulle egentligen varit 2024)årgång 55 volym 58, hade temat "Perspektiv på Hägersten VI". I huvudartikeln berättar Pär Strähle om hur glasplåtar från början av 1900-talet visar hur sommargästernas område Fridhem förvandlades till villasamhället Mälarhöjden. Fotografen till glasplåtarna Clarence Sandberg, barnbarn till områdets stora markägare, skötte telefonstationen i det framväxande samhället. Många av glasplåtarna finns i Hägerstens hembygdsförenings samlingar och har rengjorts och digitaliserats av Pär Strähle. Redaktör för årsskriften var Hans Jungnell.

Föreningens medlemsblad kallas också för Hägerstensbygden och har skickats ut digitalt till medlemmarna fyra gånger under året. Medlemsbladet innehåller vårens respektive höstens aktiviteter.

Under hösten gav föreningen ut skriften "Lövholmen – en kultur- och industrihistoria". Den gör nedslag i historien om området Lövholmen som ligger i stadsdelen Liljeholmen. Framför allt handlar skriften om industrier som funnits där. Lövholmens omvandling har varit aktuell under många år och är fortfarande oklar. Hägerstens hembygdsförening hoppas på en trivsam plats med gestaltning av offentliga rum och grönska - samt med många bevarade äldre byggnader som kan användas till kulturella verksamheter, bostäder och mycket annat. Skribenter samt redaktörer var Hans Jungnell, Eva Hult och Karin Schibbye. Patriotiska sällskapet har bekostat tryckning av skriften

Avtalsmall för insamling

En avtalsmall gjordes av Eva Hult. Den ska användas när föreningen tar emot gåvor av fotografier.

Arbete med fotografier

Fotografier som skänkts till vår förening finns sedan en tid tillbaka i databasen Primus, en mycket stor databas där många museer och andra kulturarvsinstitutioner har sina samlingar. Vi har lagt fotona där inom projektet som Stockholms hembygdsförbund och Stockholms länsmuseum driver kallat "Kollektivt kulturarv". Inom vår förening har en grupp bildats som ska fylla på uppgifter om fotografierna i Primus, kontrollera upphovsrätt med mera, för vidare publicering på Digitalt museum, som är en digital presentation av poster i Primus. I gruppen ingår Jimmy Dominus, Conny Enerklint och Pär Strähle. Alla de fotografier vi lagt i Primus, plus fotografier om vårt område som tidigare samlats in från museer, finns även (internt) i Google Drive.

Medlemsförteckning och utskick

Tidigare Excellark har ersatts med ett inköpt medlemssystem vilket underlättar arbetet. Annica Dominus och Ingrid Penton arbetar i systemet. Vi har reducerat kostnaderna för utskick genom att skicka ut medlemsbrevet digitalt. 90 % av våra medlemmar har en mejladress, övriga får fortfarande utskick per post.

Medlemskap i andra föreningar

Hägerstens hembygdsförening är medlem i Stockholms hembygdsförbund. Vår ordförande Annica Dominius är dessutom styrelsemedlem där. Vår styrelsemedlem Eva Hult är styrelsemedlem i Föreningsarkiven Stockholms län där föreningen också är medlem. Föreningen är dessutom medlem i Jakobsbergs gård, St Sigfrids kyrka, Hägerstens medborgarhus och Midsommargården.

Marknadsföring

Årsskrifterna och skriften om Lövholmen finns till försäljning på biblioteken i området. Lövholmsskriften kan också köpas på Stadsmuseet i Stockholm och på Färgfabriken.

På vår hemsida hembygd.se/hagersten har vi föreningsinformation och där vårt program uppdateras kontinuerligt. Lista över föreningens äldre skrifter finns också på vår hemsida och där finns också all kontaktinformation. På Facebook finns vi under namnet Hägerstens Hembygdsförening. Liselotte Bergstrand och Karin Schibbye arbetade med hemsida och Facebook.

Finansiering

Föreningens verksamhet finansieras med medlemsavgifter och försäljning av skrifter. Vi har under året fått 16 000 kronor i verksamhetsbidrag från stadsdelsnämnden. Men det största bidraget består av ideellt arbete som vi beräknar uppgå till mellan fyra-femårsarbeten.

Lokaler

Vi hyr en del av Lerkrogen i Älvsjö som är Brännkyrka hembygdsförenings hembygdsgård. Vi har undervåningen och de övervåningen. I undervåningen har styrelsen normalt sina möten och där förvaras våra utställningsskärmar, vår pressklippssamling, det mesta av vårt arkiv. Vi har också arkiv i en källarlokal i Aspuddens bibliotek.

Pressklippgruppen

Pressklippgruppen träffades vid två tillfällen under året och klippte notiser från den lokala tidningen Mitt-i och arkiverade dem på Lerkrogen,

Avslutning

Ett stort tack till alla de som gjort insatser för föreningen utan att sitta i styrelsen. Alla föreläsare och guider. Särskilt tack till Birgitta Biesheuvel, Jimmy Dominius, Tor Edsjö och Pär Strähle som skriver, arbetar med fotografier, föreläser. Vi vill också tacka personalen på biblioteken i Hägersten för försäljning av våra skrifter och information om föreningen.

Stockholm 25 februari 2025

Birgit Althin

Lise-Lotte Bergstrand

Cecilia Cronelid

Annica Dominius

Eva Hult

Hans Jungnell

Ingrid Penton

Karin Schibbye.